

4.2. Графік навчального процесу

Графік навчального процесу визначає календарні терміни семестрів, навчальних занять, екзаменаційних сесій, практик, канікул на кожний рік навчання за певною освітньою програмою; підготовки кваліфікаційних робіт, випускної атестації студентів. У графіку наводиться таблиця зведеного бюджету часу (у тижнях).

Графік навчального процесу в університеті за різними формами навчання, термінами навчання та програмами підготовки щорічно розробляється навчальним відділом університету і затверджується першим проректором.

В університеті у навчальному році планується, як правило, 40 тижнів навчання (включаючи екзаменаційні сесії). Конкретна тривалість навчання кожного року визначається з урахуванням особливостей певної спеціальності (спеціалізації).

Навчальний процес за денною формою навчання організовується, як правило, за семестровою системою. Екзаменаційні сесії плануються по дві у навчальному році тривалістю, як правило, по два тижні кожна.

Канікули встановлюються двічі на рік загальною тривалістю 8-12 тижнів. Їх терміни визначаються графіком навчального процесу на кожний навчальний рік.

4.3. Навчальні плани

Навчальний план є нормативним документом університету, який визначає зміст навчання та регламентує організацію навчального процесу зі спеціальності (спеціалізації). Навчальні плани складаються окремо для кожного РВО та за кожною формою навчання (в тому числі навчання зі скороченим або подовженим, порівняно з нормативним, терміном навчання) на основі відповідної освітньої програми та графіка навчального процесу. Навчальний план визначає перелік і обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, розподіл навчальних годин за видами занять у семестрах, вид семестрового контролю та випускної атестації.

Розробка навчальних і робочих навчальних планів є одним з найбільш відповідальних видів методичної роботи науково-педагогічних працівників. Навчальні і робочі навчальні плани розробляються робочими групами випускових кафедр із залученням, за необхідністю, представників інших кафедр. Персональний склад робочих груп визначається директором інституту/деканом факультету. Робочі групи працюють під безпосереднім керівництвом завідувачів відповідних випускових кафедр, а координацію їх діяльності і контроль за виконанням вимог до навчальних планів здійснює заступник директора інституту/декана факультету з навчально-методичної роботи.

Навчальні і робочі навчальні плани складаються за визначеними навчальним відділом університету електронними формами. Вимоги до структури, змісту та

оформлення навчальних і робочих навчальних планів викладені в Методичних рекомендаціях до складання навчальних та робочих навчальних планів.

Навчальні дисципліни у навчальному плані розподіляються на цикли:

- загальної підготовки (за спеціальністю);
- професійної підготовки (за спеціалізацією).

У навчальних планах за денною формою навчання на аудиторні навчальні заняття виділяється, як правило, 50 % від загального обсягу навчального часу з навчальної дисципліни.

Формування навчальних планів в електронному вигляді здійснюється в автоматизованій системі планування навчального процесу «АСП НП».

Навчальні плани і графіки навчального процесу ухвалюються Вченою радою університету, затверджуються головою Вченої ради та скріплюється печаткою університету. Перегляд навчальних планів і їх оновлення здійснюється не рідше одного разу за 4 роки.

Відповідно до ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» обсяг вибіркового навчальних дисциплін має бути не менше 25 % від загального обсягу програми підготовки. До вибіркової частини програми включається навчальні дисципліни загальної (інваріантної до спеціалізацій) підготовки, що приймають участь у формуванні загальних (соціально-особистісних) компетентностей, навчальні дисципліни щодо засвоєння іноземних мов (із вибором мови), а також навчальні дисципліни спеціалізацій. Кількість навчальних дисциплін, що пропонуються студентам для вибору, має забезпечити реальний і вільний вибір навчальних дисциплін. Вибір студентами, які навчаються за певною спеціальністю і РВО, навчальних дисциплін на наступний навчальний рік проводиться у другому семестрі попереднього навчального року за мажоритарним принципом з використанням електронного кампусу університету. Процедура вибору студентами навчальних дисциплін організують деканати та відповідні випускові кафедри. Викладання обраної дисципліни здійснюється за умови формування нормативної чисельності потоків та навчальних груп⁶. Результати студентського вибору враховуються при розробленні робочих навчальних планів наступного навчального року.

З метою удосконалення змісту навчання, конкретизації планування навчального процесу, врахування регіональних потреб і вимог замовників фахівців, врахування вибору студентами навчальних дисциплін та закріплення навчальних дисциплін за певними кафедрами, своєчасного внесення змін на виконання рішень Методичної та Вченої рад університету, щорічно, до 1 квітня поточного року, складаються (коригуються) робочі навчальні плани (РНП) на наступний навчальний рік. Робочі навчальні плани складаються окремо для кожного РВО та форми навчання, в тому числі навчання зі скороченим, порівняно з нормативним, терміном навчання. Робочі навчальні плани першого курсу бакалаврської підготовки скла-

---

⁶ Див. табл. 1.

даються за групою спеціалізацій по спеціальності інституту/факультету, а інші – за спеціалізаціями. Робочий навчальний план визначає рамки технології навчання з кожного КМ шляхом визначення розподілу навчального часу за видами занять та СРС, контрольних заходів та індивідуальних семестрових завдань тощо.

Для організації навчального процесу за денною формою навчання встановлюється нормативна чисельність студентів/аспірантів у лекційних потоках та при проведенні групових навчальних занять в залежності від рівня вищої освіти (табл. 1).

Таблиця 1. Нормативна чисельність навчальних потоків і груп

	<i>Бакалавр</i>	<i>Магістр</i>	<i>Доктор філософії</i>
Лекції	50-100	30-60	16-40
Групові заняття	20-30	15-25	8-12

У робочих навчальних планах за денною формою навчання на аудиторні заняття для нормативної чисельності навчальних груп і потоків планується, як правило, 50 % загального обсягу навчального часу з кредитного модуля. У разі меншої чисельності навчальних груп (лекційних потоків) у робочих навчальних планах час, що виділяється на ці види занять за рішенням випускової кафедри, за узгодженням з профільними кафедрами, що забезпечують викладання певних навчальних дисциплін, може бути зменшеним на так званий коефіцієнт зменшення обсягу аудиторних занять:

$$K = n/N,$$

де N – найменше значення нормативної чисельності студентів у лекційному потоці (навчальній групі); n – реальна чисельність студентів у лекційному потоці (навчальній групі).

При цьому реалізується технологія змішаного навчання.

Скорочені аудиторні години (відносно розподілу 50 на 50 %) враховуються, як індивідуальні заняття t_i (окремий стовпчик у робочих навчальних планах). Ці години з коефіцієнтом 0,25 ($t_{дк} = 0,25t_i$) включаються до педагогічного навантаження викладача.

У разі, якщо чисельність студентів/аспірантів у навчальній групі або лекційному потоці становить не більше п'яти використовується дистанційна технологія навчання з відповідним навчально-методичним та інформаційним забезпеченням. При цьому планується 4-6 год. настановних лекцій, 2 год. на проведення заліку (за наявністю), а кількість часу для проведення лабораторних робіт (комп'ютерних практикумів) і практичних (семінарських) занять визначається з урахуванням кое-

фіцієнту зменшення обсягу аудиторних занять з урахуванням нормативної чисельності за табл. 1.)

Робочі навчальні плани ухвалюються Вченою радою відповідного інституту/факультету та затверджуються першим проректором не пізніше ніж за 4 місяці до початку навчального року.

Індивідуальний навчальний план підготовки магістра (Додаток Б) – це документ, за яким навчається студент за програмою магістерської підготовки. Він розробляється студентом на кожний навчальний рік за участю наукового керівника.

Індивідуальний навчальний план студента містить перелік вибіркових навчальних дисциплін/кредитних модулів згідно з напрямом досліджень і темою магістерської дисертації, а також навчальні дисципліни інтегрованих програм «магістр» – «доктор філософії». Навчальні дисципліни індивідуального вибору самостійно засвоюються студентом під керівництвом наукового керівника.

Всі навчальні дисципліни, що включені до індивідуального навчального плану студента, є обов'язковими для засвоєння та семестрового контролю.

В індивідуальному навчальному плані студента може бути передбачено підготовку та складання кандидатських екзаменів.

Індивідуальний навчальний план студента затверджується завідувачем кафедри не пізніше 1 листопада на перший рік навчання та до 15 вересня на другий рік навчання. Індивідуальні навчальні плани студентів складаються у двох примірниках, перший зберігається на випусковій кафедрі, а другий – у студента. Індивідуальні навчальні плани розміщуються на веб-сайтах кафедр.

Індивідуальний навчальний план студента, який бере участь у програмах академічної мобільності – це документ, що встановлює порядок засвоєння кредитних модулів та складання контрольних заходів за результатами навчання з урахуванням особливостей програми підготовки студента в КПІ ім. Ігоря Сікорського та програми академічної мобільності.

Загальний порядок оформлення індивідуального навчального плану регламентовано Порядком оформлення індивідуального навчального плану студентів, які беруть участь у програмах академічної мобільності.

4.4. Розклад занять

Розклад навчальних занять є одним з основних документів, що регламентує організацію навчального процесу в університеті. Він складається на підставі робочих навчальних планів з урахуванням реальної чисельності студентів у лекційних потоках і навчальних групах.